

BADANIA ZAKŁADU ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO GKKFiT NAD ROZWOJEM TURYSTYKI ZIMOWEJ NA OBSZARACH GÓRSKICH*

Tadeusz Piela

Instytut Turystyki, Pracownia w Krakowie

Po opracowaniu i zatwierdzeniu przez resort turystyki kierunkowego planu zagospodarowania turystycznego Polski, podjęto w Zakładzie Zagospodarowania Turystycznego GKKFiT prace nad rozwojem turystyki zimowej na obszarach górskich południowej Polski. Celem tych prac badawczych było uzyskanie pełnych materiałów informacyjnych o możliwościach dalszego rozwoju wypoczynku pobytowego, polegających na wszechstronnym wykorzystaniu walorów naturalnych środowiska geograficznego oraz istniejącego zainwestowania terenów dla różnych form turystyki zimowej. Materiałem uzupełniającym były dane o obecnej wielkości i dynamice rozwojowej ruchu turystycznego w sezonie zimowym.

W ramach powyższych prac sporządzono mapę waloryzacji obszarów górskich opartą przede wszystkim na naukowym opracowaniu długości zalegania i grubości pokrywy śnieżnej, jako podstawowego czynnika atrakcyjności wypoczynku zimowego, a ponadto na szczegółowych badaniach rzeźby terenów z punktu widzenia ich przydatności do uprawiania narciarstwa i innych sportów zimowych oraz nasłonecznienia, jako głównego kryterium lokalizacji ośrodków wypoczynku pobytowego. Mapa waloryzacji stanowiła zarazem podstawę do wstępnego, orientacyjnego obliczenia teoretycznej chłonności terenów.

W zakresie zainwestowania badanych obszarów przeprowadzono inwentaryzację i szczegółową analizę bazy noclegowej czynnej w okresie czterech miesięcy sezonu zimowego 1969/70 (grudzień — marzec), bazy żywieniowej, handlowej i pozostałych usług paraturystycznych oraz wszelkiego rodzaju urządzeń turystycznych, jak schroniska górskie, szlaki i trasy narciarskie, wyciągi, skocznie, tory saneczkowe, lodowiska i inne. Przeprowadzono ponadto badania istniejącej dostępności komunikacyjnej obszarów i poszczególnych miejscowości.

* Streszczenie doniesienia.

Analiza ruchu turystycznego w tym samym sezonie zimowym 1969/1970 objęła prócz wielkości i dynamiki takie zjawiska jak struktura związana z różnymi rodzajami bazy noclegowej, natężenie w poszczególnych miesiącach, długość pobytu i stopień wykorzystania bazy noclegowej. Przeprowadzono ponadto sondaże socjologiczne pomiędzy użytkownikami w kilkunastu miejscowościach wypoczynkowych oraz w większych zakładach przemysłowych Wrocławia, Katowic i Krakowa.

Jako materiał uzupełniający zebrano dane dotyczące obecnej i planowej produkcji i dystrybucji sprzętu sportowego.

Wnioski z opisanych powyżej prac badawczych są obecnie wykorzystywane do opracowania założeń rozwoju turystyki zimowej do 1990 r. i koncepcji zimowego zagospodarowania turystycznego obszarów górskich.

Тадеуш Пеля

ИССЛЕДОВАНИЯ ИНСТИТУТА ТУРИСТСКОГО ПЛАНИРОВАНИЯ НАД РАЗВИТИЕМ ЗИМНЕГО ТУРИЗМА В ГОРНЫХ РАЙОНАХ

Резюме

После разработки и утверждения ведомством туризма сверхперспективного территориального плана развития туризма в Польше, в Институте туристского планирования ГКФКиТ начались работы по разработке плана развития зимнего туризма в горных районах южной Польши. Целью этих исследовательских работ было получение полных, информационных материалов относительно возможности дальнейшего развития долговременного отдыха при всестороннем использовании естественных ценностей географической среды и существующих на различных территориях основных фондов для различных видов зимнего туризма. Дополнительным материалом были данные, относящиеся к величине и динамике развития туристского движения в зимнем сезоне.

В рамках приведенных выше работ была разработана карта валоризации горных районов, опираясь прежде всего, на научной разработке продолжительности залегания и толщины снежного покрова, как основного фактора привлекательности для зимнего отдыха, и кроме того, на подробном исследовании рельефа местностей, с точки зрения их пригодности для лыжного и других видов зимних sports, а также инсоляцию, как главный критерий размещения центров долговременного отдыха. Карта валоризации явилась одновременно основой для предварительного ориентировочного определения теоретической ёмкости территорий.

Относительно существующих на исследованных территориях основных фондов, была проведена инвентаризация и подробный анализ ночевальной базы, действующей в течение четырёх месяцев зимнего сезона 1969/1970 (декабрь — март), питательной базы, торговли и остальных услуг, связанных с туризмом, как всякого рода туристических устройств, например туристических баз, лыжных маршрутов и трасс, канатных дорог, ледяных желобов для скоростного спуска на санках, катков и прочих. Кроме того были проведены исследования транспортной доступности территорий и отдельных местностей.

Анализ туристского движения в тот же самый зимний сезон 1969/1970 охватывает кроме величины и динамики, такие явления, как структура ночевальной базы, динамика в отдельных месяцах, продолжительности пребывания туристов и степень исполь-

зования ночевальной базы. Одновременно были проведены социологические сондажи среди потребителей в более чем десяти местностях отдыха и в больших промышленных предприятиях Вроцлава, Катовиц и Кракова.

В качестве дополнительного материала были собраны данные относительно существующего и планируемого производства и распределения спортивного снаряжения.

Выводы из описанных выше исследовательских работ используются в настоящее время для разработки основ развития зимнего туризма до 1990 года и концепции туристского территориального планирования горных районов.

Tadeusz Piela

INVESTIGATIONS OF THE DEPARTMENT FOR TOURISTIC MANAGEMENT
OF THE CHIEF COMMITTEE FOR PHYSICAL CULTURE AND TOURISM
ON THE DEVELOPMENT OF WINTER TOURISM IN THE MOUNTAIN AREAS

S u m m a r y

After the elaboration of the general program of the touristic management of the country the Department for Touristic Management undertook research on the development of winter tourism in the montane areas of Southern Poland. The aim of the investigations was to obtain full information material on the possibilities of further development of sojourn recreation. The development should be based on the comprehensive utilization of the natural values of the geographical environment as well as of existing investment in these areas for the different forms of winter tourism. The supplementary material were the data on the present state and dynamics of tourism in winter seasons.

Within the framework of the above-mentioned investigations a map of the valorization of mountain areas was made, above all based on the scientific elaboration of the duration and thickness of snow-cover as a basic factor of the attractiveness of winter recreation, and on a detailed study of the relief of these areas from the point of view of their usefulness for skiing and other winter sports, as well as of their insolation as a main criterion for the location of sojourn recreation centres. The valorization map was also a basis for the preliminary calculation of the theoretical absorptive capacity of the areas.

As to the extent of investments in the investigated areas a listing and a detailed analysis of accomodation places working throughout the four months of the winter season 1969/1970 (December — March), of restaurants, shops, and other para-touristic services as well as of all possible touristic devices such as mountain shelters, hiking and skiing routes, lifts, takes-off for ski-jumping, sledge-tracks, skating rings, and others, were carried out. Moreover studies on the accessibility of these territories and of individual localities were conducted.

An analysis of the touristic movement in the same winter season 1969/1970 included the size and dynamics of this movement and such phenomena as the structure connected with different kinds of shelter homes and hostels, with the intensity of tourism in individual months, the length of stay, and the degree of the utilization of shelter homes. In addition sociological soundings with the users were carried out in several recreation localities and in some major industrial works of Wrocław, Katowice, and Kraków.

As a supplementary material the data on the present and planned production and distribution of sport equipment were collected.

The results of the described investigations are utilized for the elaboration of the principles of the development of winter tourism till 1990 and of the program of touristic winter utilization of these mountain areas.